

СТ А Н О В И Щ Е

От проф. Христо Кирилов Харалампиев – преподавател към катедра „Рисуване и моделиране“ при Архитектурния факултет на УАСГ

Във връзка с дисертационен труд **„Анимацията като индустрия. Технология, теми и естетика“** с автор: **Пеню Людмилов Кирацов** – катедра „Филмова и Телевизионна Режикура и Анимация“ към НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“.

Научен ръководител: доц. Владислав Будинов

Дисертационният труд се състои от сто и деветдесет страници текст, библиография, филмография и кратък автореферат. Структурата на текста в автореферата е описана, като: „Предговор“, „Производствена организация на анимационния филм“, „Анимацията като индустрия и образование“, „Заклучение“ и „Изводи“. В същинския дисертационен труд, обаче структурата е малко по-различна, като „Ролята на артиста в производствения процес на поточната линия“ и „Финансиране на анимационната индустрия“ са отбелязани като самостоятелни глави. Това следва да се отбележи в интерес на точността, но то не се отразява на качествата на текста. Макар и кратка по обем, предговорната част на труда е особено важна, защото в нея се очертават границите на изследването, неговата актуалност, предмет, цел и задачи, които предопределят последващите разсъждения на докторанта. Актуалността на предложения труд е въвн от съмнение, поради факта, че липсва „натрупано познание за процесите и

предизвикателствата, които са част от правенето на изкуство по индустриален принцип, на един свободен и конкурентен пазар“.

Дефинирайки анимационната киноиндустрия като обект на изследването, авторът декларира своята основна цел – да се открият и анализират онези закономерности, които съчетават в едно, две уж противоположни понятия в анимационното кино – изкуството и индустрията. В този смисъл, сравняването и анализирането на двойки понятия, като: „автор-работник“, „творчески процес-поточна линия“, „добър филм – печеливш филм“, „елитарност – попкултура“ и т.н.т., дават възможност на докторанта да прави изводи, характеризиращи анимационното филмово изкуство в неговата цялост. Използваната методология, според автора е историческия анализ. Това естествено е продиктувано от необходимостта, да се систематизира и синтезира емпиричния опит, както на независимите автори, така и на филмовите студия за изграждането на възможен модел за поява на стойностно произведение, съчетаващо в себе си естетическата и финансова страна на проблема. Доколкото въпросът е дискуссионен, не само за анимационното кино, но и за изкуството въобще, справедливо е да се отбележи, че задачата която си е поставил автора е твърде амбициозна. Решаването и изисква несъмнена професионална подготовка и опит, които докторантът демонстрира в голяма степен. Тук може да се търси и един от приносите на настоящия труд. Хипотезата, че разликата между авторското и комерсиалното кино е единствено в мениджмънта и свързаните институции, а не в креативния творчески процес, е по – скоро валидна в сферата на идеалното, тогава, когато и независимия автор от една страна, и авторския студийен екип от друга преследват една и съща цел. Авторът

застава именно на тази позиция, описвайки по-нататък в текста характеристиката и етапите на процеса и в двата случая.

Главата „Производствена организация на анимационния филм“ има строго познавателен характер. Подробно и с определено професионален подход се анализира производствения процес, както в условията на авторското кино, така и като „индустриално“ производство. Освен това, в исторически план са разгледани автори, студиа и нови технологии, даващи облика на съвременното анимационно кино. Особено внимание се обръща на ролята на артиста в процеса на тъй наречената „поточна линия“. Верен на „идеалния“ си подход, докторантът презентира автори, чието развитие започва от студийното производство, но защитават високи естетически критерии. Отбелязва се и естествения процес на „прескачане“ от анимационния към игралния филм, като доказателство за силата и виталността на анимацията въобще. Особено важна за приносяния характер на дисертационния труд е частта, в която авторът описва детайлно и с общообразователен характер процеса на създаване на класическия анимационен филм. Тук, докторантът е най-уверен и демонстрира професионални познания, обяснявайки стъпка по стъпка и, което е много важно, свързаните с него понятия, някои от които характерни не само за анимационния филм. Текстът е ясен, лесно четим и разкрива определен педагогически потенциал у автора. Предвид сравнително оскъдните публикации на български автори за тази материя, бих си позволил да препоръчам тази част от текста след подходяща редакция и илюстративен материал да бъде издадена, като самостоятелна книга. Без съмнение, тя ще бъде полезна и интересна на студенти, преподаватели и всички, проявяващи интерес към технологичния процес на

анимационния филм. И ако за отделни изводи и разсъждения на докторанта, може да има и други мнения и дискусии, то тук приносяния характер е безспорен.

Проблемът с финансирането на анимационната индустрия е подробно разгледан от автора, като акцентът пада върху механизмите, различни от продажбата на билети. Разгледани са и описани действащи практики, както в България, така и в други страни. Тази част от труда е важна за доказване на тезата за развитие на анимационната индустрия в условията на свободен и конкурентен пазар. Що се отнася до последната част от труда „Анимационна индустрия и образование“, тук определено се търси връзката между художественото образование по анимация и общо анимационната индустрия. Желанието да се намери пресечната точка на интересите на анимационното производство и художествените училища и университети е изцяло в унисон с тезата на автора за развитие на анимационната индустрия и необходимите и за това кадри.

В „Заключението“ приносите са дефинирани коректно, като по-съществените вече бяха отбелязани.

След всичко казано до тук, и предвид обективните качества на труда, смятам, че **той покрива изискванията на Закона и Научното жури има всички основания да присъди научната и образователна степен „доктор“ на автора Пеню Людмилов Кирацов.**

Проф. Христо Харалампиев

30. 01. 2020 г.